

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 3070/21
15.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Невенке Калуђеровић, председника већа, Зорице Смирчић и Зорице Вељић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА, ЈМБГ ..., из ..., ... бр. ..., чији је пуномоћник Никола Јанковић, адвокат из Лазареваца, ул. Карађорђева бр.44/1, против туженог ЈП ЕПС "Београд", ул.Балканска бр.13, Огранак РБ "Колубара" Лазаревац, ул. Светог Саве бр.1, МБ ..., ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о жалбама туженог и тужиоца изјављених против пресуде Првог основног суда у Београду П1.бр.38/20 од 31.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 15.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1.бр.38/20 од 31.03.2021. године у ставу првом изреке, у делу у ком је утврђено да је ништава изјава тужиоца из 2014. године, којом прихвата да послодавац изврши обуставу неотплаћеног износа зајма у једнократном износу од других примања или накнаде других трошкова запосленог и одредба члана 4 Споразума о престанку радног односа бр. ... од ... године и у ставу другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1.бр.38/20 од 31.03.2021. године у преосталом делу става првог изреке и **ОДБИЈА СЕ** тужбени захтев тужиоца за утврђење да је ништава изјава тужиоца из 2014. године у делу у ком прихвата да послодавац изврши обуставу неотплаћеног износа зајма у једнократном износу од накнаде зараде тужиоца.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1.бр.38/20 од 31.03.2021. године, па **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу накнади трошкове које је имао у поступку пред првостепеним судом у укупном износу од 84.576,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, а изнад досуђеног износа **ОДБИЈА СЕ** захтев тужиоца за накнаду трошкова које је у поступку пред првостепеним судом имао.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкова поступка по жалби у износу од 48.576,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде, а изнад досуђеног износа **ОДБИЈА СЕ** захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1.бр.38/20 од 31.03.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је правно ништава изјава коју је 2014. године потписао тужилац у делу у коме се каже да му се може извршити обустава неотплаћеног дела зајма од наканде зараде и других примања, или накнаде других трошкова и одредба члана 4 Споразума о престанку радног односа тужиоца број ... од ... године и да исте не производе правно дејство; ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име мање исплаћене отпремнине приликом престанка радног односа исплати износ од 72.200,00 динара, са законском затезном каматом почев од 15.01.2017. године па до исплате, а ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 45.576,00 динара.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целисти из свих законом прописаних разлога, а тужилац побијајући одлуку о трошковима парничног поступка у ставу трећем изреке због погрешне примене материјалног права, те истичући захтев за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 ЗПП-а, Апелациони суд у Београду је оценио да су жалбе тужиоца и туженог делимично основане.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка на које се указује жалбама.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је био у радном односу код туженог до 20.12.2016. године, када му је по основу Споразума закљученим са послодавцем, престао радни однос, уз исплату стимулативне накнаде у нето износу од 2.775.816,00 динара. Одредбом члана 4 споразума, одређено је да је запослени сагласан да му се стимулативна накнада исплати умањена за износ свих доспелих и недоспелих новчаних обавеза које има према послодавцу. Одлуком надлежног органа туженог од 13.03.2014. године, запосленима је одобрен бескаматни зајам и одређено да ће услови и начин враћања зајма бити накнадно утврђени закљученим споразумима са синдикатом. На основу Одлуке послодавца од 13.03.2014. године, тужиоцу је одобрен зајам у износу од 72.200,00 динара. Као корисник зајма, тужилац је писменом изјавом из 2014. године дао сагласност да му се неотплаћени износ зајма, у случају престанка радног односа, може умањити од зараде, накнаде

зараде, других примања и накнаде других трошкова, у складу са чланом 5 назначене одлуке. При престанку радног односа тужиоцу је исплаћена стимулативна накнада по назначеном споразуму, умањена за утужени износ од 72.200,00 динара на име одобреног и исплаћеног зајма.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да по својој правној природи стимулативна накнада представља отпремнину због престанка радног односа запосленом који се пријавио за споразумни престанак радног односа уз исплату накнаде по том основу, због чега изјава тужиоца из 2014. године ништава у делу у ком је запослени прихватио да му се може извршити обустава неотплаћеног износа зајма од накнаде зараде, других примања и накнаде других трошкова и одредба члана 4 Споразума о престанку радног односа од 20.12.2016. године, јер су супротне принудним прописима и то правилима из члана 123 Закона о раду и члану 60 став 4 Устав РС, па је као основан усвојио постављене тужбене захтеве и одлучио као у ставу првом и другом изреке ожалбене пресуде.

Доносећи ожалбену пресуду у потврђујућем делу, првостепени суд је на правилно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, за своју одлуку дао разлоге које у битном прихвата и овај суд.

Према правилима из члана 123 став 1 Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.24/05 ... 75/14), послодавац може новчано потраживање према запосленом наплатити обустављањем од његове зараде, само на основу правноснажне одлуке суда, у случајевима утврђеним законом, или уз пристанак запосленог.

Одредбом члана 60 став 4 Устава Републике Србије, поред осталог утврђено је да се нико не може одрећи права на правну заштиту за случај престанка радног односа.

У конкретном случају, тужиоцу је у поступку смањења броја запослених у складу са Планом оптимизације броја запослених у ЕПС групи, на основу Споразума закљученим са послодавцем, престао радни однос уз исплату стимулативне накнаде, па стимулативна накнада исплаћена запосленом при престанку радног односа има карактер отпремнине као потраживања којих се у смислу правила из члана 60 став 4 Устава нико не може одрећи.

Такво правно схватање заузео је и Уставни суд Републике Србије у одлукама донетим по уставним жалбама других лица у сличној чињеничној и правној ситуацији (Уж 5107/2010 од 20.11.2013.године).

Из целине изложених разлога, ништава је и без правног дејства изјава тужиоца из 2014. године којом се сагласио да му се у случају престанка радног односа изврши обустава неотплаћеног износа зајма у једнократном износу од других примања или накнаде других трошкова. Из истих разлога, без правног дејства је и члан 4 Споразума закључен између парничних странака, којим се тужилац сагласио да му се износ стимулативне накнаде умањи за износ новчаних обавеза које има према послодавцу, па је као правилна потврђена одлука садржана у овом делу става првог изреке ожалбене пресуде.

У циљу смањења броја запослених тужени послодавац донео је План оптимизације броја запослених у ЕПС групи, а потом и Одлуку о стимулативној накнади за споразумни престанак радног односа, на основу које је позвао запослене да се пријаве за добровољни престанак радног односа уз исплату стимулативне отпремнине. По позиву послодавца, тужилац се пријавио за добровољни престанак радног односа уз исплату стимулативне отпремнине, а тужени донео Одлуку о прихватању те пријаве, након чега су парничне странке закључиле Споразум о престанку радног односа тужиоцу. Закључени споразум израз је сагласности воља уговарача да запосленом добровољно престане радни однос, инициран потребом послодавца да смањи број запослених, па накнада исплаћена запосленом по овом основу, супротно тврдњи жалбе, има карактер отпремнине која се исплаћује запосленом при престанку радног односа, без обзира на то што запослени није претходно проглашен технолошким вишком, већ је на престанак радног односа добровољно пристао.

Околност да стимулативна отпремнина при споразумном престанку радног односа запосленом, по свом фискалном третману спада у примања код којих постоји обавеза плаћања пореза и доприноса, због чега се сматра примањима која имају карактер зараде, из целине изложених разлога, без утицаја су за оцену правилности ожалбене пресуде.

Тужени је без правног основа при исплати стимулативне отпремнине извршио обуставу утуженог износа тужиоцу на име неисплаћеног зајма, па је правилна одлука садржана у ставу другом изреке ожалбене пресуде којом је обавезан тужени да тужиоцу исплати неосновано умањени износ.

Потврђена је и одлука у погледу споредног тражења, законске затезне камате на досуђени износ главног дуга, јер је донета правилном применом правила из члана 277 и 324 став 1 ЗОО.

Према разлозима ожалбене пресуде, тужилац је у спору имао трошкове на име ангажовања пуномоћника из реда адвоката и то за састав тужбе у износу од 6.000,00 динара, за приступ на два одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара и једно неодржано рочиште у износу од 4.500,00 динара, које је увећао за 50% за други кумулативно истакнут тужбени захтев, што чини износ од 36.000,00 динара, те судске таксе на тужбу и пресуду у износу од по 4.788,00 динара, што чини укупан збир од 45.576,00 динара.

Доносећи решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке ожалбене пресуде, првостепени суд је погрешно применио материјално право, Тарифу о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, како се основано жалбом тужиоца истиче.

Захтев за накнаду трошкова које је у поступку пред првостепеним судом имао, тужилац је определио трошковником, а према Адвокатској тарифи за рад адвоката у непроцењивим предметима у радним споровима увећаним за 50% за други тужбени

захтев. У случају успеха у спору по два кумулативно постављена тужбена захтева, од којих се само један односи на новчано потраживање, странка која је успела у спору има право на избор адвокатске тарифе која је за њу повољнија. То је у конкретном случају Адвокатска тарифа одређена тарифним бројем 14 Одлуке о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката одређена за непроцењиве предмете у радним споровима, по којој тужиоцу за састав тужбе од стране адвоката припада накнада трошкова у износу од 16.500,00 динара, за приступ суду на два одржана рочишта у износу од по 18.000,00 динара и за приступ суду на једно неодржано рочиште у износу од 9.750,00 динара увећано за 50% за други тужбени захтев, али сада према АТ из тарифног броја 13, а према вредности предмета спора од 72.200,00 динара и то: за састав тужбе у износу од 3.000,00 динара, за приступ адвоката на два одржана рочишта у износу од по 3.750,00 динара и приступа на једно неодржано рочиште у износу од 2.250,00 динара, те на име таксе за тужбу и пресуду у износу од по 4.788,00 динара, што чини укупан збир од 84.576,00 динара, због чега је овај суд преиначио решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке ожалбене пресуде и обавезао туженог да тужиоцу накнади износ од 84.576,00 динара, а преко досуђеног износа, као неоснован, оценио захтев тужиоца за накнаду трошкова које је у поступку пред првостепеним судом имао.

Тужилац није успео у поступку по жалби само у незнатном делу свог захтева, па је усвојен и његов захтев за накнаду трошкова жалбеног поступка и то за састав жалбе у износу од 39.000,00 динара (33.000,00 динара за непроцењиве предмете из радног односа увећано за 50% за други захтев од 6.000,00 динара), те на име судске таксе за жалбу и другостепену пресуду у износу од по 4.788,00 динара, што чини укупан износ од 48.576,00 динара.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 390 и члана 165 ЗПП-а, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Невенка Калуђеровић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић